

Muzeum Beskyd
Frydek-Místek

Moravskoslezsky
kraj

Muzejní lekce

2014/2015

Informace

Novinky

Letos začínáme nabídku **Kouzelným světem kalendářů**. Tento školní rok je bohatý hned na dvě válečná výročí – nabízíme lekce k **oběma světovým válkám**. Mezi novými lekcemi najdeme **Zámecké portrétování** v Zámeckém okruhu, adventní dobu promodelujeme při lekcích **Betlémů** a v zimě se ohlédneme za **Železnici Frýdlant n. O. – Bílá**. Na loňské památky UNESCO na Moravě navazují letos **Památky UNESCO v Čechách**. Památky z pohádky představí jak zámky z pohádek, tak mlýny, skanzeny a jiné. Dobu předvelikonoční oživí **Masopustní maškary** a **Strašidelná jeskyně** v podzemí zámku. Na lidovou i průmyslovou textilní výrobu našeho kraje upozorní **Od přadleny po krejčího**. Umění rozebírá lekce **Z očí v oči**. Dvě navazující lekce **Písmohrátky** a **Středověké rukopisy** si posvítí na písmo a vznik knih dříve a nyní. Lekce ve škole rozšířuje **Ladislav Dryák – Obrázky z domova**, **Vánoční stromky a dekorace**. Lekce **Od draissiny k bicyklu** potěší všechny cyklisty. Znáte také **Vodu ve Frýdku-Místku?** Nemůžeme opomenout **dějiny umění, pověsti i oblíbené vycházky**.

Příchod na lekci

Při příchodu na lekci se ohlaste **na pokladně frýdeckého zámku** a uhradíte cenu lekce.

Pokud je lekce v zámecké či muzejní expozici, lektor si Vás na pokladně vyzvedne. Na lekci v muzejní učebně je nutno sejít parkem k budově ředitelství muzea, kde je učebna umístěna. Viz také orientační foto. Vstupy do muzejní učebny a dolních výstav (stejně tak i sociální zařízení) jsou bezbariérové. Do muzejních expozic a také do přednáškového sálu v Zeleném domě je přístup po schodištích - v případě potřeby vynesení vozičkáře zajistíme.

Ceny lekcí

Lekce v muzeu	8 Kč za žáka
Lekce ve škole	10 Kč za žáka
Vycházka (do dvou hodin)	10 Kč za žáka
Vycházka (přes dvě hodiny)	15 Kč za žáka
Pedagogický doprovod má vstup zdarma .	

Kapacita

Muzejní učebna:	max. 30 osob
Předn. sál Zel. domu:	max. 40 osob
Lekce ve škole:	dvě třídy najednou

Informace

Na 1. nádvoří frýdeckého zámku sídlí odborně a regionálně zaměřená **studijní knihovna**. Informace jsou pro Vás též na stránce: www.muzeumbeskyd.com/lekce-pro-skoly/. Na webu muzea najdete i celou nabídku vzdělávacích programů pro veřejnost a seniory.

Lekce v muzeu

Kouzelný svět kalendářů

Přirozenými časovými intervaly se řídí život většiny živočichů a rostlin na Zemi. Člověk si na rozdíl od živočichů plynutí času uvědomuje. V dobách, kdy se lidé naučili počítat, začali čas také měřit a postupně vytvořili první kalendáře. Znáte rčení „Kalendář – starý lhář?“ A co termíny sluneční den, lunární měsíc a tropický rok? Pojďme se přenést do kouzelného světa starých i nových kalendářů, které poskytují zajímavou výpověď o době, ve které vznikly. Společná prohlídka historických, regionálních i současných kalendářů bude doplněna promítáním a také besedou. Doplňeno výukovým listem.

- *Studijní výstava v přednáškovém sále v Zeleném domě*
- *Od 15. září do 24. října 2014*
- *Délka lekce: 45 minut*
- *Pro 1. a 2. stupeň ZŠ, SŠ*
- *Mgr. Jaromír Polášek (603 505 727, 558 628 001, kl. 33)*

První světová válka

Vzpomínky na první světovou válku očima pamětníků, muži na frontě, jak se žilo ve Frýdku a v Místku ve válečných letech, československé legie zničily na Sibiři bolševický odpor, dne 26. 10. 1918 prof. T. G. Masaryk vyhlásil ve Filadelfii neodvislost československého národa, císařova prosba: vznik republiky bez krveprolití, bojový počátek nové republiky a další.

- *V muzejních výstavních síních*
- *Od 22. září do 21. listopadu 2014*
- *Délka lekce: 45 minut*
- *Pro 2. stupeň ZŠ, SŠ*
- *Mgr. Jaromír Polášek (603 505 727, 558 628 001, kl. 33)*

Život na frýdeckém zámku

Lekce nás během procházky po Zámeckém okruhu frýdeckého zámku seznámí s jeho téměř 700 let dlouhým vývojem i tím, jak se na tomto sídle žilo. Kde asi pan hrabě večeřel, kde se pro něj peklo a vařilo a kde se pravidelně modlil a rozjímal? Navštívíme také ledovnu v zámeckém parku. Lekci je také možné podle zájmu zaměřit na umělecké slohy či historické stavební konstrukce.

- *Zámecký okruh*
- *Říjen až červen*
- *Délka lekce: 60 minut*
- *Pro 1. a 2. stupeň ZŠ, SŠ*
- *Mgr. Marek Weissbrod (558 628 001, kl. 51)*

Dějiny umění

Umění provází člověka odnepaměti a potkáváme ho v naší zemi na každém kroku v podobě kulturních památek – zámků, kostelů, domů, obrazů, soch nebo třeba parků. Cyklus lekcí o dějinách umění v našich zemích nám zábavnou formou představí umělecké slohy v nejrozmanitější podobě. Fotografie a DVD ukázky nás seznámí s největšími umělci doby a přiblíží i dobové myšlení, módu a životní styl. Součástí lekcí jsou pracovní listy.

Románský sloh

Gotika

Renesance

Baroko

Klasicismus a Empír

Romantismus a historismus

Secese

Moderní architektura

- *V muzejní učebně, možno i do školy*

- *Říjen až červen*

- *Délka lekce: 50 minut*

- *Pro 2. stupeň ZŠ, SŠ*

- *Mgr. Marek Weissbrod (558 628 001, kl. 51)*

Zámecké portrétování

Portrét patří k nejoblibenějším žánrům výtvarného umění vůbec. Představíme si základní pravidla a postupy při zhotovování portrétu, nahlédneme do historie portrétu, jak k němu přistupovali umělci v různých uměleckých obdobích. Lekce bude probíhat v Zámecké expozici, kde budeme studovat přímo originální historické portréty a tak jako dřívě umělečtí tovaryši zkusíme i my kresbu portrétu podle modelu nebo historické předlohy.

- *Zámecký okruh*

- *Říjen až červen*

- *Délka lekce: 120 minut*

- *Pro 1. (od 3. třídy) a 2. stupeň ZŠ, SŠ*

- *Mgr. Marek Weissbrod (558 628 001, kl. 51)*

Betlémy

Stejnojmenná výstava nabídne historické i současné betlémy ze sbírek našeho muzea. Lekce nastíní historii betlémů, dozvíme se, co betlém musí mít a kdo všechno tam bývá. Ze slaného těsta si pak žáci vytvoří vlastní betlémské figurky, ze kterých si ve škole po uschnutí (ideálně tak týden) a případném nabarvení sestaví vlastní třídní betlém. Pomůcky – je nutné, aby si žáci přinesli každý jednu krabičku od čaje na transport své figurky. Můžou být i jiné drobnosti pro doplnění figurky.

- *Vě výstavních síních*

- *Od 19. listopadu do 19. prosince 2014*

- *Délka lekce: 50 minut*

- *Pro 1. a 2. stupeň ZŠ, SŠ*

- *Mgr. Marek Weissbrod (558 628 001, kl. 51)*

Památky UNESCO v Čechách

Lekce navazuje na lekcii Památky UNESCO na Moravě a k sedmi moravským památkám teď dodáváme pět památek UNESCO v Čechách. Navštívíme historická města Prahu, Český Krumlov, Kutnou Horu, Lítomyšl a malebnou vesničku Holašovice. Co je to dědictví UNESCO? Rozkryjeme v čem spočívá světová jedinečnost našich českých památek. Pracovní list.

- *V muzejní učebně*
- *I leden až červen*
- *Délka lekce: 45-60 minut*
- *Pro 2. stupeň ZŠ, SŠ*
- *Mgr. Marek Weissbrod (558 628 001, kl. 51)*

Památky z pohádky

Poznáme rozličné druhy kulturních památek, které známe z filmových a televizních pohádek. Co vede filmaře k tomu, že je vybírají, aby si zahrály v jejich pohádkách? Jaké je kouzlo jejich zvláštnosti a atraktivnosti? Nakoukneme do historického vývoje hradů a zámků, seznámíme se s některými majiteli, pověstmi a záhadami. Navštívíme též větrný mlýn i mlýn vodní, kde nebyla o čerty nouze. Pracovní list.

- *V muzejní učebně*
- *Leden až červen*
- *Délka lekce: 45-60 minut*
- *Pro 1. a 2. stupeň ZŠ, SŠ*
- *Mgr. Marek Weissbrod (558 628 001, kl. 51)*

Železnice Frýdlant n. O.–Bílá

Dne 10. 1. 1965 po 57 letech provozu dojel na Bílou a zpátky na Ostravici poslední vlak.

Místní železniční trať údolím řeky Ostravice postavila a provozovala společnost Místní dráha Frýdlant–Bílá (FBD) a posledních dvacet let ČSD. Výstavba vodárenské nádrže Šance–Řečice zcela zásadně změnila charakter krajiny za Lysou horou – došlo k zaplavení většiny obce Staré Hamry, změnily se lidské osudy přestěhováním obyvatel z jejich domovů na nová místa, zanikla řada pozoruhodných přírodovědných lokalit. Na druhé straně se zmírnily povodně v povodí Ostravice pod přehradou, Ostravsko získalo kvalitní zdroj pitné vody. První část výukového programu proběhne ve výstavě, druhá část v přednáškovém sále.

- *Ve výstavních síních frýdeckého zámku*
- *Od 12. ledna do 27. února 2015*
- *Délka lekce: 45 minut*
- *Pro 2. stupeň ZŠ, SŠ*
- *Mgr. Jaromír Polášek (603 505 727, 558 628 001, kl. 33)*

Svět kaváren a kávy

Lekce ve výstavě Za vůní kávy nám nabídne pohled na kulturu pití kávy na počátku 20. století ve srovnání s kulturou 70. let 20. století. Také poznáme, jak se káva pěstuje, zpracovává, praží, mele a připravuje. Způsoby přípravy kávy. Víte, kdo je barista a co to je Latte art?

- *V muzejních výstavních síních*
- *Od 19. ledna do 29. května 2015*
- *Délka lekce: 45 minut*
- *Pro 2. stupeň ZŠ, SŠ*
- *Mgr. Marek Weissbrod (558 628 001, kl. 51)*

Masopustní maškary

Celé velikonoční svátky předchází mnohatýdenní půst. Než ale začne, období hojnosti a zábavy skončí Masopustem. Podivejme se podrobněji na tuto pěknou tradici a představme si hlavní masky masopustních průvodů. Pokusíme se vyrobit jednoduché masky v tvůrčí dílničce.

- *V muzejní učebně*
- *Od 9. března do 1. dubna 2015*
- *Délka lekce: 45-60 minut*
- *Pro 1. a 2. stupeň ZŠ, SŠ*
- *Mgr. Marek Weissbrod (558 628 001, kl. 51)*

Strašidelná jeskyně aneb z hlubin beskydské démonologie

Pod povrchem dnešního světa se ukryvají imaginární bytosti – světlonochové, bludičky, húkalky, smokové, čarodějnice, čerti a skřítkové. Pust'te uzdu své fantazii a vydejte se s námi do světa pověstí, legend a záhad z oblasti Moravskoslezských Beskyd a Pobeskydí. A co vás čeká? Cesta pytlem hrůzy, ochutnávka čarodějněho lektvaru, zaklínání pokladu... a více vám už neprozradíme. Vhodné pro nebojsy i strašpytle z 1. stupně, ale ani starší žáci a studenti neodejdou s prázdnou.

- *V podzemí frýdeckého zámku*
- *Od 23. března do 24. dubna 2015*
- *Délka lekce: 45 minut*
- *Pro 1. a 2. stupeň ZŠ*
- *Mgr. Jaromír Polášek (603 505 727, 558 628 001, kl. 33)*

Od přadleny po krejčího

Výstava Moravskoslezský Manchester nabízí pohled do zlaté éry výroby textilu v našem městě. Porovnáme lidovou a tovární výrobu textilu od zpracování suroviny, přes předení, tkání, barvení až po práci krejčího. Jak funguje tkalcovský stav, kolovrátek nebo žehlička na uhlí? Osahejte si různé druhy textilního materiálu. Seznámíme se také s technickými památkami našeho města – tkalcovnami, přádelnami a dalšími textilními provozy.

- *Ve výstavních síních frýdeckého zámku*
- *Od 13. dubna do 19. června 2015*
- *Délka lekce: 45 minut*
- *Pro 1. a 2. stupeň ZŠ, SŠ*
- *Mgr. Marek Weissbrod (558 628 001, kl. 51)*

Z očí v oči aneb Jak se dělá umění

Výtvarné umění a jeho různé druhy a projevy. Výtvarné potřeby, techniky, jak poznat kýč, co učinit, aby byl svět kolem nás krásnější. Žáci budou pozorovat kontrast a působení kombinace barev, vztah sousedních a vzdálených barev spektra, vyzkouší skladbu plochy obrazu a její vztah k rámu, zkusí objevit princip barevného a tvarového rytmu, princip symetrie... Doplněno malou studijní výstavou obrazů a obrázků, výtvarného materiálu, kresek a grafik a objektů regionálních výtvarníků. Vlastní fyzickou a smyslovou aktivitou si každý účastník programu ověří některé pochody, které by měl později realizovat pouze v myšlenkové podobě při vnímání díla na běžné muzejní a galerijní výstavě. Maximální počet žáků ve skupině 25. Zájemci se mohou postavit za malířské štafle, mohou zkoušit malovat na velkou desku nebo modelovat z papíru.

- *Studijní výstava v přednáškovém sále v Zeleném domě*
- *Od 4. května do 19. června 2015*
- *Délka lekce: 45 minut*
- *Pro 1. (od 3. třídy) a 2. stupeň ZŠ, SŠ*
- *Mgr. Jaromír Polášek (603 505 727, 558 628 001, kl. 33)*

Druhá světová válka

Na rok 2015 připadá 66. výročí od rozpoutání 2. světové války a 60. výročí od jejího zakončení. Protože se jedná o velmi důležité téma, které je zejména dnešní mladé generaci velmi vzdálené a leckdy dochází k nesprávné interpretaci některých událostí, zejména pro školy připravujeme studijní výstavu, která přiblíží průběh válečného období na Frýdecko-Místeku. Vystaveno bude velké množství autentických předmětů, které budou vypovídat o životě lidí v období 2. světové války. Prohlídku výstavy můžete doplnit výukovou hodinou, doplněnou video a data projekcí v přednáškovém sále.

- *Ve výstavních síních frýdeckého zámku*
- *Od 7. do 31. května 2015*
- *Délka lekce: 45 minut*
- *Pro 2. stupeň ZŠ, SŠ*
- *Mgr. Jaromír Polášek (603 505 727, 558 628 001, kl. 33)*

Písmohrátky

Písmo užívá lidstvo již celé věky. Pomocí studijní výstavy v učebně nahlédneme do vývoje písma. Starověká a středověká písma, i novodobý knihtisk používá písmo a písmena. Ukázky historických starých tisků Muzea Beskyd, reklam a vývěsních štítů. Koukneme se na historická písma, které používáme upravené v podobě počítačových fontů dodnes. Jak pracoval sazeč dříve a jak dnes? Barokní období do nápisu schovávalo i letopočty v podobě tzv. chronogramu nebo spojovalo počáteční písmena jmen do elegantních monogramů. Jak pečlivě s písmem pracujeme my? V reklamě, novinách nebo třeba v pohádkové knížce? Pohrajeme si s písmeny a zkusíme si navrhnout vlastní monogram, ex libris či signet.

- *V muzejní učebně*
- *Květen 2015*
- *Délka lekce: 45-60 minut*
- *Pro 1. (od 3. třídy) a 2. stupeň ZŠ, SŠ*
- *Mgr. Marek Weissbrod (558 628 001, k.l. 51)*

Středověké rukopisy

Ve stejné studijní výstavě na Písmohrátky navazuje lekce Středověké rukopisy. Poznáme, jak vznikaly knihy před vynálezem knihtisku, jak pracný a drahý to byl majetek. Na co a čím se psalo? Skriptoria mnichů ve středověkých klášterech. Zdobené iniciály a iluminace - jaké byly oblíbené motivy? Podíváme se na reprodukce nejslavnějších rukopisů, třeba na slavný Vyšehradský kodex nebo Ďáblovu bibli. Co to byly „knihy na řetězech“? Vyzkoušíme společně jeden minirukopis vyrobit.

- *V muzejní učebně*
- *Červen 2015*
- *Délka lekce: 45-60 minut*
- *Pro 1. (od 3. třídy) a 2. stupeň ZŠ, SŠ*
- *Mgr. Marek Weissbrod (558 628 001, k.l. 51)*

Lekce ve škole

Od draissiny k bicyklu

Jízdní kolo nebo-li bicykl je jednostopé vozidlo poháněné silou lidských svalů. Za vynálezce předchůdce jízdního kola je všeobecně považován Karl Friedrich Christian Ludwig Drais von Sauerbronn – první draisinu na našem území bylo možno spatřit v Praze roku 1820. První výrobu bicyklů na našem území zavedl Josef Pechánek z Hofic v roce 1863. Na přelomu 19. a 20. století bylo na českém území mnoho výrobců jízdních kol, například v letech 1879 továrna J. Kohouta, 1898 Styria, 1891 Hillman, Herbert & Cooper, Augustin Vondřich a další. Kola vyráběly také známé firmy Stadion (1923), Praga (1937), Tudor – pozdější Favorit (1948) a další. V Československu tak bylo v roce 1930 vyprodukovaných zhruba 100 000 jízdních kol. V rámci programu se žáci seznámí s vývojem velocipedů až k dnešním typům jízdních kol, do školy také přivezeme některé názorné ukázky – součásti historických jízdních kol nebo dobové vybavení velocipedistů.

- Září až červen
- Délka lekce: 45 minut
- Pro 1. a 2. stupeň ZŠ
- Mgr. Jaromír Polášek (603 505 727, 558 628 001, kl. 33)

Československá zed'

Vznik samostatné Československé republiky, slezsko-těšínská otázka – národnostní problémy a plebiscit na Těšínsku. Ohrožení Československé republiky nacistickým Německem, budování československých pohraničních opevnění v letech 1935-1938. Květnová a zářijová mobilizace, důsledky Mnichova v naší oblasti, osudy Čechů a Poláků v ruském zajetí. Boje o pevnosti při Ostravské operaci. Program k 70. výročí ukončení 2. světové války.

- Září až červen
- Délka lekce: 45 minut
- Pro 2. stupeň ZŠ, SS
- Mgr. Jaromír Polášek (603 505 727, 558 628 001, kl. 33)

Pobeskydí v pravěku a středověku

Výukový program přiblíží výběr z výzkumů profesionálních a neprofesionálních archeologů v oblasti severovýchodní Moravy a Slezska. Doplněno promítáním záběrů pravěkých objektů, středověkých hradů, tvrzišť, hrádků a zaniklých vesnic v oblasti, do školy přivezeme také ukázky archeologických nálezů, např. římskou cihlu, pazourkové nástroje, zlomky keramiky, kovové předměty. Připraveno ve spolupráci s Českou archeologickou společností.

- Září až červen
- Délka lekce: 45 minut
- Pro 1. a 2. stupeň ZŠ, SS
- Mgr. Jaromír Polášek (603 505 727, 558 628 001, kl. 33)

Šlechtická sídla

Na Frýdecko-Místeku a Novojičínsku je historicky doloženo kolem 130 šlechtických sídel – středověkých hrádků, tvrzí, hradů a zámků. Některé z nich, např. Hukvaldy, Starý Jičín, Šostýn a Štramberk přetrvaly až do dnešních časů. Jak se tyto hrady a tvrze stavěly, jak probíhalo jejich obléhání, život na šlechtických sídlech i v jejich podhradí. Doplňeno data projekcí a ukázkami archeologických nálezů.

- Září až červen
- Délka lekce: 45 minut
- Pro 1. (od 3. třídy) a 2. stupeň ZŠ
- Mgr. Jaromír Polášek (603 505 727, 558 628 001, kl. 33)

Naši zmizelí židovští sousedé

Neznámé skutečnosti z historie židovského osídlení na Frýdecko-Místeku, židovské firmy a živnosti, tragické osudy Židů v období holocaustu, dochované i zmizelé židovské památky ve Frýdku-Místku a další. Soudobé projevy antisemitismu. Doplňeno video a data projekcí.

- Září až červen
- Délka lekce: 45 minut
- Pro 1. a 2. stupeň ZŠ, SŠ
- Mgr. Jaromír Polášek (603 505 727, 558 628 001, kl. 33)

Regionální spisovatelé

Významní rodáci a osobnosti literárního života našeho kraje. Např. František Pečka Místecký – Bezručův předchůdce, Vladimír Vašek (Petr Bezruč), Dr. Ervíн Goj (Óndra Lysohorský), Antonín Hüttler (Čechoslav Ostravický), Vojtěch Martínek, Josef Bilan (Šinovský), Jaroslav Ludvík Mikoláš, Joža Vochala, Bohumil Marek (Jura Hanys), Vítězslav Závada, Anna Dřevjaná, Jaromír Šlosar, Olga Szymanská, Milan Švihálek, Stanislav Sohr, Františka Pituchová-Satinová, Věra Sikorová-Kozubíková (Ema Trpéná).

- Září až červen
- Délka lekce: 45 minut
- Pro 2. stupeň ZŠ, SŠ
- Mgr. Jaromír Polášek (603 505 727, 558 628 001, kl. 33)

Beskydské pověsti

Za dávných časů před očima prostých lidí, kteří žili v Beskydech i Pobeskydí, defilovaly desítky druhů různých místních strašidel, tehdy ještě za nocí po obloze létali ohniví draci, na mezech hořelo zlato zakletých pokladů a zbojníci zcela svobodně chodili po horách.

- Září až červen
- Délka lekce: 45 minut
- Pro 1. a 2. stupeň ZŠ, SŠ
- Mgr. Jaromír Polášek (603 505 727, 558 628 001, kl. 33)

Kočka – domácí tygr

Na každém kroku potkáváme kočky domácí – elegantní šelmy, které nezapřou duši divokého tygra. Obyčejné přítulné Mícy, s láskou chované a krmené, a také bezpočet toulavých zdivočelých koček, které vskrytu žijí v naší blízkosti. Ze života divoké beskydské kočky, kočičí akrobati, kot'átka do paneláku nebo na zahrádku, ulovená myš – dárek ve vaši posteli, kam s poraněnou kočkou, návod na chov kočky, charta na ochranu práv zvířat a další. Doplněno video a data projekcí.

- Září až červen
- Délka lekce: 45 minut
- Pro 1. stupeň ZŠ
- Mgr. Jaromír Polášek (603 505 727, 558 628 001, kl. 33)

Beskydské přehrady a nádrže

Jak se lidé naučili zadržovat vodu v krajině, kam zmizely místecí rybníky, jak je možné, že ještě před sto lety bylo v oblasti Beskyd více jak 50 malých vodních nádrží. Přehradní nádrže Šance, Morávka, Žermanice, Olešná, malé vodní nádrže Maxův klaus, Friderichův klaus, Lučov, Blato, Panská nádrž, Velký klaus, Černý klaus a další.

- Září až červen
- Délka lekce: 45 minut
- Pro 1. a 2. stupeň ZŠ, SŠ
- Mgr. Jaromír Polášek (603 505 727, 558 628 001, kl. 33)

Moravskoslezské Beskydy

Jak Beskydy ke svému názvu přišly, Beskydy na starých mapách, pásemné utváření tohoto pohoří, významné beskydské vrcholy, 30. let CHKO Beskydy, výskyt chráněných rostlin a živočichů, jak vypadal život beskydských osadníků v minulosti, beskydská turistika a další.

- Září až červen
- Délka lekce: 45 minut
- Pro 1. a 2. stupeň ZŠ
- Mgr. Jaromír Polášek (603 505 727, 558 628 001, kl. 33)

Znáte Frýdek a Místek?

Podoba Frýdku-Místku se za posledních sto let změnila k nepoznání. Zmizely křivolaké romantické uličky, místo procesí poutníků se řítí nekonečné spousty aut, malé krámky, obchůdky a stánky nahradily supermarkety a hypermarkety. Také lidé dnes žijí úplně jinak, než žili před sto lety.

- Září až červen
- Délka lekce: 45 minut
- Pro 1. a 2. stupeň ZŠ, SŠ
- Mgr. Jaromír Polášek (603 505 727, 558 628 001, kl. 33)

Co mohou prozradit lidové stavby

Staré roubené chalupy a zděné domy vypovídají o sociálním postavení někdejšího vlastníka, zcela jiné možnosti měl při tvorbě svého obydlí fojt a sedlák, jiné pasekář v horách nebo chalupník. V krajině je rozeseto množství lidových staveb, sezónních i trvalých, obytných a hospodářských. Jak se dříve žilo u fojta v Chlebovicích, staré chalupy v Palkovicích, dřevěné zvoničky na Morávce, jak se znova stavěl kostel v Ostravě-Hrabové, kapličky v Domaslavicích, Šmirákův mlýn v Kozlovcích, poslední roubené stodoly ve Staříči, jak dříve vypadalo vybavení na statku, venkovská domácnost dříve a dnes.

- *Září až červen*
- *Délka lekce: 45 minut*
- *Pro 1. a 2. stupeň ZŠ*
- *Mgr. Jaromír Polášek (603 505 727, 558 628 001, kl. 33)*

Domácí pomocníci aneb jak se co dělá

Výukový program přiblíží různé druhy domácích pomocníků, pomocí kterých si lidé dříve usnadňovali domácí práce (vybavení kuchyně, valchy a pračky, staré sporáky, trouby, žehličky, mandly, šicí stroje apod.). Žáci si zasoutěží při určování neznámých předmětů – některé drobné pomocníky přivezeme do školy.

- *Září až červen*
- *Délka lekce: 45 minut*
- *Pro 1. a 2. stupeň ZŠ*
- *Mgr. Jaromír Polášek (603 505 727, 558 628 001, kl. 33)*

Ondrášek – pán Lysé hory

Jak dříve žili beskydští zbojníci, šverci a auseři. Prvním zbojníkem byla Eva Chlopčíková z Nové Vsi, zbojník Ondráš se správně jmenoval Fuciman, pověsti o zbojnících a zbojnických pokladech. Doplněno promítáním doprovodných obrázků, projekce DVD.

- *Září až červen*
- *Délka lekce: 45 minut*
- *Pro 1. a 2. stupeň ZŠ, SŠ*
- *Mgr. Jaromír Polášek (603 505 727, 558 628 001, kl. 33)*

Pověsti z Frýdku a Místku

Jak tyto příběhy vznikaly, jak se liší jednotlivé formy lidové prózy, o lidových vypravěčích z našeho kraje, ukázky dialekta. Vybrat si můžete ze 178 příběhů z Frýdku-Místku a jeho blízkého okolí. Objednejte si do školy vypravěče a autora několika knih a publikací na toto téma.

- *Září až červen*
- *Délka lekce: 45 minut*
- *Pro 1. a 2. stupeň ZŠ, SŠ*
- *Mgr. Jaromír Polášek (603 505 727, 558 628 001, kl. 33)*

Historické motocykly

Motorizace je fenoménem doby – každý odrostlejší kluk touží po jízdě na rychlém a silném motocyklu. Nad starými motorkami se dnešní žáci spíše ušklíbají. Přitom v minulosti Československo patřilo mezi přední výrobce motocyklů na světě. V rámci programu se žáci podívají, jaké motocykly se u nás i jinde v minulosti vyráběly, dozví se řadu zajímavostí z jejich provozu, pomyslně se přenesou na některé srazy majitelů motocyklů, také si vyzkoušejí test znalostí pravidel silničního provozu a podívají se také na preventivní záběry z vyšetřování dopravních nehod motocyklů. Do školy také přivezeme modely některých motocyklů.

- Září až červen
- Délka lekce: 45 minut
- Pro 1. a 2. stupeň ZŠ, SŠ
- Mgr. Jaromír Polášek (603 505 727, 558 628 001, kl. 33)

Dědeček veterán

V rámci programu se žáci podívají, s jakými auty se u nás dříve jezdilo a také jak se taková auta vyráběla, podívají se pod kapotu, uvidí také nadšence, kteří takovými auty dodnes jezdí. Např. jak vypadal Záporožec, Wartburg, proč se automobilu Volga říkalo carevna, za volantem starého Fiatu, jak dopadne havárie Trabantu, crash testy automobilu Škoda. Žáci si také vyzkoušejí test znalostí pravidel silničního provozu a podívají se také na preventivní záběry z vyšetřování dopravních nehod silničních vozidel. Do školy přivezeme modely automobilů případně i další zajímavosti.

- Září až červen
- Délka lekce: 45 minut
- Pro 1. a 2. stupeň ZŠ, SŠ
- Mgr. Jaromír Polášek (603 505 727, 558 628 001, kl. 33)

Vánoční stromky a dekorace

Tradice zdobení vánočního stromku v českých zemích, jak a čím se stromek dříve zdobil, jaké dárky dříve děti nalezly pod stromečkem, je lepší živý nebo umělý vánoční stromek, ukázky historických i novodobých vánočních ozdob, čím se zdobí vánoční stromky v jiných zemích.

- Od 10. listopadu do 19. prosince 2014
- Délka lekce: 45 minut
- Pro 1. a 2. stupeň ZŠ
- Mgr. Jaromír Polášek (603 505 727, 558 628 001, kl. 33)

Voda ve Frýdku-Místku

Teče voda, teče i ve Frýdku-Místku. Možná ani netušíte, že kromě dvou řek jsou zde další potoky, potůčky, tovární a mlýnské náhony, vodní nádrže a rybníky a dokonce státem chráněný Novodvorský močál. Některých si ani nepovšimnete, řada z nich je dnes v městě zatrubněna. Jaký význam má voda v krajině pro život ve městě.

- Leden až červen 2015
- Délka lekce: 45 minut
- Pro 1. a 2. stupeň ZŠ, SŠ
- Mgr. Jaromír Polášek (603 505 727, 558 628 001, kl. 33)

Ladislav Dryák – Obrázky z domova

Domov – všeobsahující a ničím nenahraditelný pojem a podstata lidské existence. Pro Ladislava Dryáka i přes mnohaleté odloučení, způsobené emigrací, domovem zůstává rodný kraj pod malebnými beskydskými vrcholy, je jím rodný Dolní Sklenov nedaleko Janáčkových Hukvald. Domovem je pro něj i německé město Düsseldorf, ve kterém již více jak třicet let žije a pracuje.

Domovem se pro stále více lidí stává také sjednocující se Evropa – stáváme se v protikladu k lokálnímu patriotismu Evropany – evropskými občany. Do Frýdku-Místku Evropa vkročila, alespoň pomyslně, či spíše přijela na hřbetě statného býka – boha Dia – v úterý 4. června 2002.

Umístění sochy ve městě se před lety odehrálo jako proevropská slavnost, na které nechyběl vedoucí delegace Evropské komise Ramiro Cybrian. Pár dnů před 18. červencem 2009 tato kontroverzní socha nadobro opustila Frýdek-Místek. Výukový program přiblíží životní osudy a tvorbu tohoto rodáka z našeho kraje, který navíc v červenci 2015 oslaví své 85. narozeniny. Do školy přivezeme ukázky z tvorby tohoto autora.

- *Leden až červen 2015*
- *Délka lekcí: 45 minut*
- *Pro 1. a 2. stupeň ZŠ, SŠ*
- *Mgr. Jaromír Polášek (603 505 727, 558 628 001, kl. 33)*

Beskydské vrcholy

Vydáme se pomyslně na některé hory a kopce Moravskoslezských Beskyd – na Velký Javorník, Radhošť, Tanečnici, Kněhyni, Lysou horu, Smrk, Ondřejník, Bílý Kříž, Stolovou, Prašivou, Ropici, Javorový vrch nebo na další. Každý z beskydských vrcholů je něčím pozoruhodný – přirodovědně, historicky nebo na něm stojí zajímavá stavba, je hojně nebo málo navštěvován turisty.

- *Leden až červen 2015*
- *Délka lekcí: 45 minut*
- *Pro 1. a 2. stupeň ZŠ*
- *Mgr. Jaromír Polášek (603 505 727, 558 628 001, kl. 33)*

Velikonoce

Velikonoce a lidové zvyky, dva neoddělitelné pojmy, které zazní mnohokrát během velikonočního programu. Velká pozornost bude věnována zejména Velikonočnímu triduu – Zelenému čtvrtku, Velkému pátku, Bílé sobotě, Velikonoční noci a „prvnímu dni po sobotě“ – Hodu Božímu velikonočnímu. Napínavé budou i příběhy ze starých časů – velkopáteční pověsti o pokladech, příběhy o Moraně a další. Do školy také přivezeme ukázky historických velikonočních pozdravů, různé druhy pomlázk, voskařské práce, malované perníky a malovaná vajíčka.

- *Od 9. března do 1. dubna 2015*
- *Délka lekcí: 45 minut*
- *Pro 1. a 2. stupeň ZŠ*
- *Mgr. Jaromír Polášek (603 505 727, 558 628 001, kl. 33)*

Pojďte s námi po Frýdku a Místku

Významné objekty a jejich pozorování z různých stanovišť, základní znalosti o městě, orientace v zastavěném území, hlavní ulice, konfrontace starší a současné podoby města prostřednictvím dobových fotografií, čtení z plánu a mapy. Poloha města v krajině, členění povrchu města, vodní toky, komunikace. Minulost a přítomnost, prohlídka nejvýznamnějších památek. Za odměnu strašidelné pověsti, které se vážou ke konkrétním místům.

- Září až říjen 2013, duben až květen 2014
- Délka lekce: 45 minut
- Pro 1. a 2. stupeň ZŠ
- Mgr. Jaromír Polášek (603 505 727, 558 628 001, kl. 33)

Pojďte s námi proti proudu Morávky

Soutok Ostravice s Morávkou, tradiční zástavba ve Starém Městě, přirozené porosty říčních niv, geologický vývoj, říční stupně a peřeje, meandry řeky Morávky. Pozůstatky plavebních kanálů a starších protipovodňových úprav. Orientace v krajině v okolí města, pozorování z různých stanovišť, práce s mapou, případně určování rostlin, dřevin a živočichů. Nazpět do Frýdku vlakem ze zastávky Dobra (11.11, 12.11 nebo 13.11 hod.).

- Září až říjen 2014, duben až květen 2015
- Celodenní vycházka, délka trasy 5–6 km
- Pro 1. a 2. stupeň ZŠ
- Mgr. Jaromír Polášek (603 505 727, 558 628 001, kl. 33)

Pojďte s námi prozkoumat jarní přírodu!

I na okraji města lze objevit zajímavou přírodu. Pojděte se s námi projít Frýdeckým lesem - prohlédneme si stromy, které zde rostou, a určíme si je podle listů, kůry, případně plodů a pupenů. Také se podíváme, jaké bylinky lze v jarní přírodě nalézt. Popovídáme si, jak funguje takový les, jaké živočichy v něm můžeme najít. Budeme hledat hmyzí obyvatele lesa a s trochou štěstí uvidíme i nějaká větší zvířata. K vycházce jsou připraveny pracovní listy.

- Frýdecký les
- Duben-květen
- Délka vycházky: 120–180 min.
- Pro 3.-6. třídu ZŠ
- Mgr. Kateřina Janová (558 628 001 kl. 43), Ing. Petra Juráková (558 630 453, 558 628 001, kl. 41)

Přehled muzejních lekcí

Lekce v muzeu

Kouzelný svět kalendářů • Od 15. září do 24. října 2014 • Mgr. Jaromír Polášek

První světová válka • Od 22. září do 21. listopadu 2014 • Mgr. Jaromír Polášek

Život na frýdeckém zámku • Říjen-červen • Mgr. Marek Weissbrod

Dějiny umění • Září až červen • Mgr. Marek Weissbrod

Románský sloh Klasicismus a Empír

Gotika Romantismus a historismus

Renesance Secese

Baroko Moderní architektura

Zámecké portrétování • Říjen-červen • Mgr. Marek Weissbrod

Betlémy • Od 19. listopadu do 19. prosince 2014 • Mgr. Marek Weissbrod

Památky UNESCO v Čechách • Leden až červen • Mgr. Marek Weissbrod

Památky z pohádky • Leden až červen • Mgr. Marek Weissbrod

Železnice Frýdlant n. O. – Bílá • Od 12. ledna do 27. února 2015 • Mgr. J. Polášek

Svět kaváren a kávy • Od 19. ledna do 29. května 2015 • Mgr. Marek Weissbrod

Masopustní maškary • Od 9. března do 1. dubna 2015 • Mgr. Marek Weissbrod

Strašidelná jeskyně • Od 23. března do 24. dubna 2015 • Mgr. Jaromír Polášek

Od přadleny po krejčího • Od 13. dubna do 19. června 2015 • Mgr. Marek Weissbrod

Z očí v oči aneb jak se dělá umění • Od 4. května do 19. června 2015 • Mgr. J. Polášek

Druhá světová válka • Od 7. do 31. května 2015 • Mgr. Jaromír Polášek

Písmohrátky • Květen 2015 • Mgr. Marek Weissbrod

Středověké rukopisy • Červen 2015 • Mgr. Marek Weissbrod

Vycházky

Pojďte s námi po Frýdku a Místku • Září až říjen 2014, duben až květen 2015

Mgr. Jaromír Polášek

Pojďte s námi proti proudu Morávky • Září až říjen 2014, duben až květen 2015

Mgr. Jaromír Polášek

Pojďte s námi prozkoumat jarní přírodu! • Duben-květen

Mgr. Kateřina Janová, Ing. Petra Juřáková

Lekce ve škole

Od draissiny k bicyklu • Září až červen • Mgr. Jaromír Polášek

Československá zed' • Září až červen • Mgr. Jaromír Polášek

Pobeskydí v pravěku a středověku • Září až červen • Mgr. Jaromír Polášek

Šlechtická sídla • Září až červen • Mgr. Jaromír Polášek

Naši zmizelí židovští sousedé • Září až červen • Mgr. Jaromír Polášek

Regionální spisovatelé • Září až červen • Mgr. Jaromír Polášek

Beskydské pověsti • Září až červen • Mgr. Jaromír Polášek

Kočka – domácí tygr • Září až červen • Mgr. Jaromír Polášek

Beskydské přehrady a nádrže • Září až červen • Mgr. Jaromír Polášek

Moravskoslezské Beskydy • Září až červen • Mgr. Jaromír Polášek

Znáte Frýdek a Místek? • Září až červen • Mgr. Jaromír Polášek

Co mohou prozradit lidové stavby • Září až červen • Mgr. Jaromír Polášek

Domácí pomocníci aneb jak se co dělá • Září až červen • Mgr. J. Polášek

Ondrášek – pán Lysé hory • Září až červen • Mgr. Jaromír Polášek

Pověsti z Frýdku a Místku • Září až červen • Mgr. Jaromír Polášek

Historické motocykly • Září až červen • Mgr. Jaromír Polášek

Dědeček veterán • Září až červen • Mgr. Jaromír Polášek

Vánoční stromky a dekorace • Od 10. listop. do 19. prosince 2014 • Mgr. J. Polášek

Ladislav Dryák – Obrázky z domova • Leden až červen 2015 • Mgr. J. Polášek

Voda ve Frýdku-Místku • Leden až červen 2015 • Mgr. Jaromír Polášek

Beskydské vrcholy • Leden až červen 2015 • Mgr. Jaromír Polášek

Velikonoce • Od 9. března do 1. dubna 2015 • Mgr. Jaromír Polášek

Kontakt

Mgr. Jaromír Polášek - 603 505 727 - jaromir.polasek@muzeumbeskyd.com

Mgr. Bc. Marek Weissbrod - 603 767 002 - marek.weissbrod@muzeumbeskyd.com

Mgr. Kateřina Janová - 558 628 001, kl. 43 - katerina.janova@muzeumbeskyd.com

Ing. Petra Juřáková - 558 630 453 - petra.jurakova@muzeumbeskyd.com

Muzeum Beskyd Frýdek-Místek, příspěvková organizace

Hluboká 66, 738 01 Frýdek-Místek

Telefon: 558 628 001, 558 630 051

E-mail: info@muzeumbeskyd.com

www.muzeumbeskyd.com

Výstavy (bez lekcí)

Novoročenky (11. 12. 2014-25. 1. 2015)

Výstava novoročenek ze sbírek Muzea Beskyd. Novoročenky regionálních osobností a umělců, například Ferdiše Duší, Leopolda Parmy, Jaroslava Olšáka, Rudolfa Štafy, a dalších. Pohlednice s motivem přání k novému roku, novoročenky různých institucí i jednotlivců z 2. poloviny 20. století. Nejstarší vystavená pohlednice bude z roku 1903.

Stopa – vyřeš zločin! (5. 2.-22. 3. 2015)

Unikátní putovní interaktivní výstava věnovaná vědeckým metodám v kriminalistice. Na návštěvníky čeká fiktivní kriminální případ, který budou moci sami vyřešit a odhalit pachatele. Během řešení se neotřelou a zábavnou formou seznámí s moderními metodami vyšetřování. Chybět nebudou ani překvapivé informace z oblasti dějin kriminalistiky. Výstava Mendelova muzea v Brně vznikla v kooperaci s Ústavem soudního lékařství v Brně, Policií ČR a Muzeem policie ČR.

Eliška Servátková (18. 6.-23. 8. 2015)

Výstava věnovaná nedožitému 100. jubileu narození frýdecko-místecké malířky Elišky Servátkové. Ve své tvorbě s chutí zachycovala naše město i jeho rázovité obyvatele. Průřez tvorbou oblíbené malířky nabídne kromě obrazů také díla z keramiky a užitou grafiku.

Stálé expozice (celoročně)

Muzeum Beskyd Frýdek-Místek nabízí ve frýdeckém zámku také pět stálých expozic, které je možno navštívit s průvodkyní (bez muzejní lekce). Vhodné jsou pro školy zejména expozice Beskydy - příroda a lidé, Zámecký okruh a Frýdek a Místek. Pro návštěvu těchto expozic je vhodné předem se objednat na e-mail: pokladna@muzcumbeskyd.com či tel: 558 628 001.

Fotosoutěž na téma „Barvy Beskyd“

bude vyhlášena v červnu 2015. Fotit však můžete již nyní. Od jara do podzimu projde beskydská příroda nesčetnými barevnými proměnami. Pokuste se některé z nich zachytit a podělte se o své foto-úlovky s ostatními. Nejlepší fotografie budou vystaveny v muzeu. Zúčastnit se mohou děti a dospělí amatérští fotografové. Bližší informace budou zveřejněny při vyhlášení soutěže v červnu 2015.

Kontakt

Mgr. Jaromír Polášek

603 505 727

558 628 001, kl. 33

jaromir.polasek@muzeumbeskyd.com

Ing. Petra Juřáková

558 630 453

558 628 001, kl. 41

petra.jurakova@muzeumbeskyd.com

Mgr. Bc. Marek Weissbrod

603 767 002

558 628 001, kl. 51

marcek.weissbrod@muzeumbeskyd.com

Mgr. Kateřina Janová

558 628 001, kl. 43

katerina.janova@muzeumbeskyd.com

Muzeum Beskyd Frýdek-Místek

příspěvková organizace

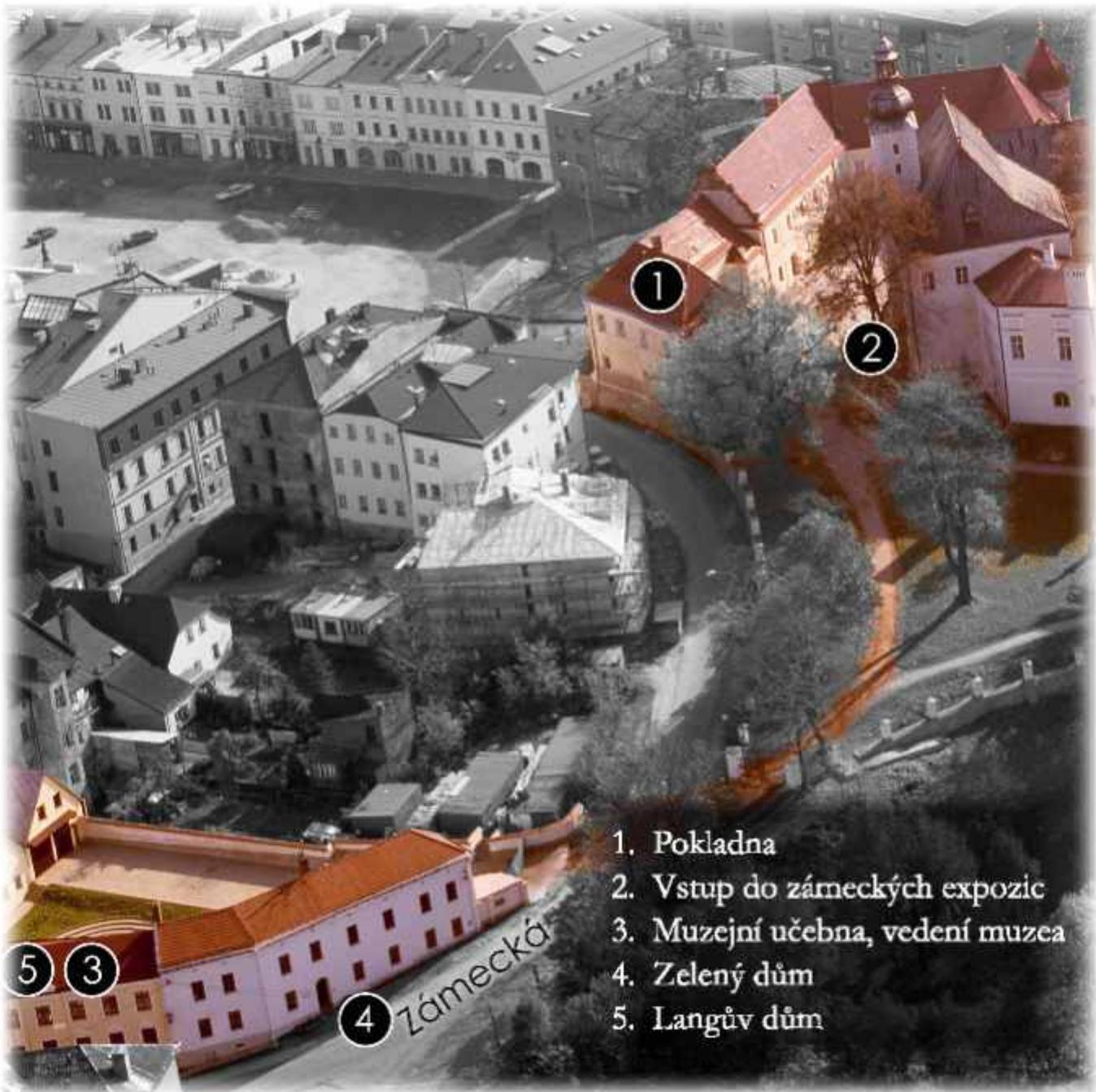
Hluboká 66, 738 01 Frýdek-Místek

Telefon: **558 628 001, 558 630 051**

E-mail: info@muzeumbeskyd.com

www.muzeumbeskyd.com

Orientační foto

1. Pokladna
2. Vstup do zámeckých expozic
3. Muzejní učebna, vedení muzea
4. Zelený dům
5. Langův dům

www.muzeumbeskyd.com

Fotografie frýdeckého zámku 2013-14, foto: Marek Weissbrod, let. foto ze sbírek Muzea Beskyd Frýdek-Místek.

Nabídku programů připravili: Mgr. Jaromír Polášek, Mgr. Marek Weissbrod a pracovnice PVO.

Úsek marketingu, programu a vnějších vztahů Muzea Beskyd Frýdek-Místek, srpen 2014.